

Välisminister

Keskkonnaministeerium
Narva mnt 7a
15172 Tallinn

Teie: 13.03.2009 nr 13-3-1/7756-6

Meie: 05.05.2009 nr 07.5-1/4268

Nord Stream gaasitrassi keskkonnamõju
hindamise aruanne

Austatud hr Jaanus Tamkivi

Vastuseks Teie 13. märtsi 2009 kirjale, mis käsitleb Nord Streami gaasitrassi keskkonnamõju hindamise (KMH) aruande avalikku väljapanekut, esitab Välisministeerium aruande kohta järgmised märkused.

1. KMH aruandes ei ole võetud piisavalt arvesse Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) poolt 2005. aastal suuremale osale Läänemerest omistatud eriti tundliku mereala (ingl *PSSA – particularly sensitive sea area*) staatust. Tulenevalt Läänemere eriti tundliku mereala staatusest tuleb laevaliiklus korraldada viisil, mis tekitab vähim kahju merekeskkonnale. Seetõttu on eriti oluline vältida Läänemeres tegevusi, mis võivad kahjustada laevaliikluse ohutust ja on vastuolus eriti tundlikul merealal laevaliiklust reguleerivate meetmetega. Esitatud aruandest selgub, et gaasijuhtme trass on kavandatud mitmes lõigus kulgema laevaliikluse suunaeralduskoridorides. See kujutab kõrgendatud ohtu laevaliiklusele ja selle kaudu keskkonnale nii ehitustegevuse kui ka hilisema eksploatatsiooni käigus ning on selliselt vastuolus PSSA põhimõtetega.
2. KMH aruandest ja selle lisadest nähtub, et arendaja kavandab gaasijuhtme paigaldust Eesti majandusvööndi vahetus läheduses. Mitmes lõigus ulatub gaasijuhtme paigaldamiseks vajalike tegevuste ala (näiteks piiranguala paigaldus- ja abialuste ümber) Eesti majandusvööndisse. Arendajal tuleb arvestada asjaoluga, et tegevusteks, mille keskkonnamõju Eesti alal ei ole hinnatud, ei saa eeldada lubade väljastamist. Ka mainitakse KMH aruandes piiriülese keskkonnamõju peatüki lehekülgedel 1571 ja 1573 keelualade sisseseadmise vajadust. Juhime aruande koostajate tähelepanu sellele, et keelualasid võivad sisse seada vaid rannikuriigi ametivõimud.

3. Juhime samuti tähelepanu sellele, et KMH aruande põhiküsimuste dokumendi peatüki 6 joonise 6.1 (lk 71) kohaselt kavatakse alustada teatud KMH hindamise objektiks olevate tegevustega juba enne KMH menetluse lõppemist.
4. Püsivate kalastuspiirangute ja kalastuskeelualade kehtestamisel Läänemere kalurite traditsioonilistel püügi-aladel on oluline majanduslik mõju Läänemere kaluritele. Seetõttu tuleb enne KMH objektiks oleva tegevuse lubamist kaaluda piirangutest tulenevate kahjude hüvitamise korra ettenägemist.
5. Gaasijuhtme arendaja tegevus gaasijuhtme paigaldamisel ja hilisemal käitamisel sisaldab mitmeid ohte, millega võib kaasneda ulatuslik keskkonnakahju ning kahju inimeste elule ja tervisele. KMH aruanne ei sisalda piisavalt teavet selle kohta, milline on arendaja vastutus nimetatud juhtumite puhul ning kuidas, millises ulatuses ja kelle poolt selline kahju hüvitatakse. Peame vajalikuks, et arendaja võtaks sellekohased selged kohustused.
6. Arvestades Nord Streami gaasijuhtme projekti mastaapsust ja mõju, ei saa pidada piisavaks KMH aruandes esitatud võimalikke alternatiivseid trassivalikuid ja põhjendatuks maismaal kulgevate alternatiivide välistamist. KMH aruanne ei anna põhjendatud vastust küsimusele, miks ei ole kaalutud gaasijuhtme rajamist juba eksisteerivate gaasimagistraalide trassidele. Sellised argumendid nagu „... routes through the former Soviet sphere of influence were not an option ...“ (Soome majandusvööndi KMH aruanne lk 44) on arusaamatud ja viitavad projekti poliitilisele motiveeritusele, mis ei saa olla KMH menetluses argumendiks.
7. Gaasijuhtme ehituse vajadust põhjendab arendaja prognoosidega, mis ei arvesta Euroopa Liidu kliima- ja taastuvenergia eesmärke. Nii lähtub arendaja EL gaasiimpordi vajaduste hindamisest 2007. aasta prognoosidest, mil ELi kliima- ja taastuvenergia pakett ei olnud veel välja töötatud.

Euroopa Komisjoni poolt 2008. aastal PRIMESi mudeli kohaselt arvatud kliima- ja taastuenergia eesmärkidele vastava stsenaariumi järgi gaasiimport Euroopa Liitu kliima- ja taastuenergia paketi rakendamisel väheneb aastaks 2020 (*Impact Assessment. Document accompanying the Package of Implementation measures for the EU's objectives on climate change and renewable energy for 2020. SEC(2008) 85/3*). Seetõttu on projekti põhjendamine ELi huvidega küsitav.

Lugupidamisega

Urmas Paet
Minister

Mati Murd 637 7200
Avo Suurthal 637 7170
Kristi Land 637 7400